

หลักการถ่ายถอด
ภาษาสันสกฤต
ด้วยอักษรไทย

หลักการถ่ายถอดภาษาสันสกฤต ด้วยอักษรไทย

เพื่อให้การออกเสียงคำภาษาสันสกฤตใกล้เคียงกับเสียงเดิม การถ่ายถอด (transliteration) คำภาษาสันสกฤตเป็นภาษาไทย ยึดรูปแบบการเขียนภาษาบาลีเป็นอักษรไทย หลักการเขียนและการออกเสียงมีดังนี้

พยัญชนะที่ไม่มีสระประกอบอยู่ให้ถือว่ามีสระ อะ

เช่น ยส = ยะ + ส = ยัส.

หริณา = หะริณา

พยัญชนะที่มีจุดอยู่ข้างล่างแสดงว่าไม่มีเสียง สระอยู่ด้วย
ส่วนใหญ่จึงอ่านเหมือนเป็นตัวสะกดหรือ ออกเสียงกึ่งมาตรา

เช่น ยส = ยัส.

พณตา = พัณ - นะ - ตา.

เครื่องหมาย ะ ให้ออกเสียง ห ตามหลังสระข้างหน้า

เช่น ฐยาตะ = ฐยา - ตะ - หะ.

หริะ = หะ - ริ - หิ :

คุรุะ = คุ รุ หุ :

แต่ตามหลัง ไอ ให้ออกเสียงเป็น ไอหิ

เช่น นโระ = นะ โร หิ

และ ตามหลัง เอา ให้ออกเสียงเป็น เอา หุ

เช่น เคาะ อ่าน เคา - หุ

(ไม่อ่านเป็นเสียงเออะเหมือนภาษาไทยในคำว่า เกาะ เป็นต้น)

เครื่องหมาย ° ให้ออกเสียงเหมือน ม สะกด

เช่น เช ตู = เชตุม;

พลี° = ปะ - ลิม

พยัญชนะบางตัวออกเสียงผิดจากเสียงในภาษาไทย คือ

ค ออกเสียงเหมือน g ในคำว่า go

ฆ ออกเสียงเหมือน gh ในคำว่า Beg him

ช ออกเสียงเหมือน j ในคำว่า jam

ฌ ออกเสียงเหมือน g-e-h ในคำว่า charge him

ญ ออกเสียงเหมือน ย ที่ออกเสียงให้ลมผ่านทางจมูก

ฎ: ฏ: ท: ฒ: ณ ออกเสียงเหมือน ด ถ ท ฐ น

โดยม้วนลิ้นเข้าไปในปากมากที่สุด เหมือนในการออกเสียง ร

ท ออกเสียงเหมือน ด

ธ ออกเสียงเหมือน ด + ท

พ ออกเสียงเหมือน บ

ภ ออกเสียงเหมือน บ + ท

ศ ออกเสียงคล้าย ฉ

ษ ออกเสียงคล้าย sh ในคำว่า she

ห ออกเสียงเหมือน ฮ

ตัวอย่าง

คำสวดบูชาพระศิวะและพระปารวตี

वागर्थाविव संपुक्तौ वागर्थप्रतिपत्तये ।
जगतः पितरौ वन्दे पार्वतीपरमेश्वरौ ॥

วากรถาวิว สัมปุกฺตเตา วากรถปฺรติปตฺตเย । ชคตะ ปิตเรว วนฺเท
ปารวตี ปรมศฺวเรว ॥

การออกเสียงที่ใกล้เคียง :

วา กะ รุถา วิ วะ / สัม ปุริก เตา / วา กะ รุถะ ประ ตี ปิต
ตะ เย । จะ กะ ตัม / ปี ตะ เรว / วัน เต / ปา รุวะ ตี ปะ ระ
เม ณฺวะ เรว ।

คำสวดบูชาพระคเณศ

गजाननं भूतगणादिसेवितं कपित्थजम्बूफलचारुभक्षणम् ।
उमासुतं शोकविनाशकारकं नमामि विघ्नेश्वरपादपङ्कजम् ॥

คชานนํ ภูตคณาติเสวิตํ กปิตถจมฺบุผลจารุภกฺษณมฺ । อุมาสุตํ
โสภวินาศการกํ นมามิ วิฆฺเนศฺวรปาทปงฺกจมฺ ॥

การออกเสียงที่ใกล้เคียง :

กะ จา นะ นัม / บหฺม ตะ กะ นา ตี เส วิ ตัม / กะ ปิต ณะ จัม
บุ ณะ ละ จา รุ บหฺก ณะ นัม । อุ มา สุ ตัม / โฉ กะ วิ นา ณะ
กา ระ กัม / นะ มา มิ / วิก กฺเน ณฺวะ ระ ปา ตะ ปัง กะ จัม ॥

คำสวดบูชาพระศิวะ

नागेन्द्रहाराय त्रिलोचनाय भस्माङ्गरागाय महेश्वराय ।
नित्याय शुद्धाय दिगम्बराय तस्मै नकाराय नमः शिवाय ॥

นาเคนทรหาราย ตริโลจนาย ภสฺมางคราย มเหศวราย । นิตฺยา
ศุทฺธาย ทิคมฺพราย ตสฺไม นการาย นมะ ศิวาย ॥

การออกเสียงที่ใกล้เคียง :

นา เกน ดระ หา รา ยะ / ตริ โล จะ นา ยะ / บหฺส มาง กะ รา
กา ยะ / มะ เท ญะ ระ ยะ । นิต ยา ยะ / ฉุ ด ดหา ยะ / ตี กัม
บะ รา ยะ / ตัส ไม / นะ กา รา ยะ / นะ มะ ทะ / ฉี วา ยะ ॥

คำสวดบูชาพระพรหมา

नमामि लोककर्तारं प्रजापतिं सुरार्चितम् ।
देवनाथं लोकनाथं प्रजानाथं जगत्पतिम् ॥

นนามิ โลกกรตารํ ปรชาปติํ สุรารจิตมฺ । เทวนาถํ โลกนาถํ
ปรชานาถํ จคตปติมฺ ॥

การออกเสียงที่ใกล้เคียง :

นะ-มา-มิ / โล-กะ- กะ -รฺตา- รัม / ประ- จา- ปะ- ติม / สุ
-รา- รฺจิ-ตัม । เด-วะ- นา- ถัม / โล- กะ- นา- ถัม / ประ- จา-
นา-ถัม / จะ-กัถ- ปะ-ติม ॥